

Men selv hvor det drejer sig om at fremstille de gamle og prøvede teorier, er Ellsworth så underligt usikker i sin fremstilling. Værst er efter anmelderens mening kapitlet om gevinsten ved frihandel (Chapter 6). Her anvendes den velkendte Edgeworth-Marshall'ske diagramteknik, men desværre fremstilles den på den måde, som næppe nogen første dels studerende forstår. Fejlen er ganske bestemt hverken Marshalls eller Edgeworth's, den er ene og alene Ellsworth's. Konklusionen serveres først, derpå følger ganske spredt og tilfældigt nogle af præmisserne, men iøvrigt synes Edgeworth at mene, at diagrammerne taler for sig selv! Man må give Thorkil Kristensen ret i (hans opposition ved Philips disputats), at diagrammer ikke kan erstatte text men kun supplere den. Dette gælder endnu mere i lærebøger som Ellsworth's.

Af en ganske anderledes kaliber er Enke-Salera's bog. Man har en ganske bestemt følelse af, at Enke-Salera får sagt mere på deres 724 sider end Ellsworth på sine 922, og vel at mærke får det sagt på en måde, som volder den studerende langt mindre hovedbrud. Enke-Salera siger i forordet, at deres bog handler om »the theory and practice of international economics as they are, rather than as they were or might have been«. Dette synes overmåde rosværdigt, og målet er i vidt omfang nået. Enke-Salera har undgået de to fejl, som præger Ellsworth. De har et udmærket afsnit bestående af tre kapitler om international tilpasning. Det første kapitel handler om pristilpasning, det andet om indkomsttilpasning, og det tredje om pris- og indkomsttilpasning. Moderne teori om nationalindkomstens dannelse er her indarbejdet på monstergyldig måde. Endvidere har Enke-Salera fuld forståelse af indkomstfordelingens betydning, og denne forståelse hjælper de to forfattere til at give en virkelig udmærket fremstilling af alle de moderne restriktioner på den internationale handels område. De er i modsætning til f. ex. Ellsworth fuldt ud klare over, at når sådanne restriktioner er blevet så populære, så må det være, fordi de er midler til opnåelse af bestemte mål. Hvilke er da disse mål? Enke-Salera går realistisk til værks og siger herom: »Certain facts of life might as well be faced. The simple truth

is that many national governments have been primarily concerned with improving the economic welfare of those domestic voters that support them politically«. Klar og tydelig besked! Alle de moderne restriktionsformer ses derpå ud fra den synsvinkel: hvordan påvirker disse restriktioner indkomstfordeling og beskæftigelse? Går man til værks på denne måde, forstår man den moderne restriktionisme langt bedre end Ellsworth, hvis sans for indkomstfordeling og beskæftigelse er meget svagt udviklet.

Anmelderen har været i den situation at skulle forelæse over international handel ved et amerikansk universitet, og vidste ikke bedre råd end at spørge professor Haberler. Haberler svarede, at Enke-Salera var den bedste grundbog på markedet i øjeblikket, og at man til 2. dels brug kunne supplere den med Blakiston *Readings* (der tidligere har været anmeldt i *Nationaløkonomisk Tidsskrift*). Anmelderen fulgte Haberler's råd og har været svært tilfreds med resultatet.

Hans Brems.

Joan Robinson: Collected Economic Papers. Basil Blackwell, Oxford 1951. 233 sider. Pris 21 sh.

Denne bog indeholder hovedsagelig optrykte artikler og anmeldelser. Nogle af dem er efter fornyet gennemlæsning blevet forsynet med en kort efterskrift. De fleste af artiklerne har tidligere været publiceret i de almindeligt kendte engelske og amerikanske tidsskrifter, andre stammer andetsteds fra, således forf.s artikel i *Nationaløkonomisk Tidsskrift* 1946 og en artikel fra *Economia Internazionale* 1950 om ligevægt i international handel. En artikel om Marx og Keynes har hidtil kun foreligget på italiensk. Den indeholder på et par punkter et supplement til forf.s bog fra 1942 om marxistisk økonomi. To af bogens artikler har ikke hidtil været trykt. Den ene har været holdt som et (ret elementært) foredrag i Paris om krigstidens inflationsproblemer i England. I den anden, der er skrevet under krigen, drøftes det, hvilke virkninger en nedgang i Englands folketal kunne ventes at få for beskæftigelsens omfang, levestandardens højde og betalingsbalancens stilling.

Men selv hvor det drejer sig om at fremstille de gamle og prøvede teorier, er Ellsworth så underligt usikker i sin fremstilling. Værst er efter anmelderens mening kapitlet om gevinsten ved frihandel (Chapter 6). Her anvendes den velkendte Edgeworth-Marshall'ske diagramteknik, men desværre fremstilles den på den måde, som næppe nogen første dels studerende forstår. Fejlen er ganske bestemt hverken Marshalls eller Edgeworth's, den er ene og alene Ellsworth's. Konklusionen serveres først, derpå følger ganske spredt og tilfældigt nogle af præmisserne, men iøvrigt synes Edgeworth at mene, at diagrammerne taler for sig selv! Man må give Thorkil Kristensen ret i (hans opposition ved Philips disputats), at diagrammer ikke kan erstatte text men kun supplere den. Dette gælder endnu mere i lærebøger som Ellsworth's.

Af en ganske anderledes kaliber er Enke-Salera's bog. Man har en ganske bestemt følelse af, at Enke-Salera får sagt mere på deres 724 sider end Ellsworth på sine 922, og vel at mærke får det sagt på en måde, som volder den studerende langt mindre hovedbrud. Enke-Salera siger i forordet, at deres bog handler om »the theory and practice of international economics as they are, rather than as they were or might have been«. Dette synes overmåde rosværdigt, og målet er i vidt omfang nået. Enke-Salera har undgået de to fejl, som præger Ellsworth. De har et udmærket afsnit bestående af tre kapitler om international tilpasning. Det første kapitel handler om pristilpasning, det andet om indkomsttilpasning, og det tredje om pris- og indkomsttilpasning. Moderne teori om nationalindkomstens dannelse er her indarbejdet på monstergyldig måde. Endvidere har Enke-Salera fuld forståelse af indkomstfordelingens betydning, og denne forståelse hjælper de to forfattere til at give en virkelig udmærket fremstilling af alle de moderne restriktioner på den internationale handels område. De er i modsætning til f. ex. Ellsworth fuldt ud klare over, at når sådanne restriktioner er blevet så populære, så må det være, fordi de er midler til opnåelse af bestemte mål. Hvilke er da disse mål? Enke-Salera går realistisk til værks og siger herom: »Certain facts of life might as well be faced. The simple truth

is that many national governments have been primarily concerned with improving the economic welfare of those domestic voters that support them politically«. Klar og tydelig besked! Alle de moderne restriktionsformer ses derpå ud fra den synsvinkel: hvordan påvirker disse restriktioner indkomstfordeling og beskæftigelse? Går man til værks på denne måde, forstår man den moderne restriktionisme langt bedre end Ellsworth, hvis sans for indkomstfordeling og beskæftigelse er meget svagt udviklet.

Anmelderen har været i den situation at skulle forelæse over international handel ved et amerikansk universitet, og vidste ikke bedre råd end at spørge professor Haberler. Haberler svarede, at Enke-Salera var den bedste grundbog på markedet i øjeblikket, og at man til 2. dels brug kunne supplere den med Blakiston *Readings* (der tidligere har været anmeldt i *Nationaløkonomisk Tidsskrift*). Anmelderen fulgte Haberler's råd og har været svært tilfreds med resultatet.

Hans Brems.

Joan Robinson: Collected Economic Papers. Basil Blackwell, Oxford 1951. 233 sider. Pris 21 sh.

Denne bog indeholder hovedsagelig optrykte artikler og anmeldelser. Nogle af dem er efter fornyet gennemlæsning blevet forsynet med en kort efterskrift. De fleste af artiklerne har tidligere været publiceret i de almindeligt kendte engelske og amerikanske tidsskrifter, andre stammer andetsteds fra, således forf.s artikel i *Nationaløkonomisk Tidsskrift* 1946 og en artikel fra *Economia Internazionale* 1950 om ligevægt i international handel. En artikel om Marx og Keynes har hidtil kun foreligget på italiensk. Den indeholder på et par punkter et supplement til forf.s bog fra 1942 om marxistisk økonomi. To af bogens artikler har ikke hidtil været trykt. Den ene har været holdt som et (ret elementært) foredrag i Paris om krigstidens inflationsproblemer i England. I den anden, der er skrevet under krigen, drøftes det, hvilke virkninger en nedgang i Englands folketal kunne ventes at få for beskæftigelsens omfang, levestandardens højde og betalingsbalancens stilling.

I sin bog om *The Keynesian Revolution* mente Klein at kunne datere revolutionen til 1933. Det skete ved hjælp af to artikler af Mrs. Robinson, der blev offentliggjort henholdsvis i februar og i oktober 1933, og af hvilke den første viste stærkt slægtskab med Keynes' *Treatise*, den anden med de synspunkter, der senere kom frem i *The General Theory*. Mrs. Robinson meddeler nu som en oplysning og advarsel til historikerne, at den første artikel blev skrevet i 1931, men af en eller anden grund lå noget længe hos *Economicas* redaktion.

H. Winding Pedersen.

International Economic Papers, No. 1, Translations prepared for the International Economic Association, London 1951. 244 sider. Pris: 15 sh.

International Economic Association (IEA), som blev stiftet i 1949 (se dette tidsskrift, 1951, p. 278) har påbegyndt udsendelsen af en række oversættelser af økonomiske afhandlinger, som — p. g. af sprogvanskeligheder — hidtil har været ukendte for den store gruppe af økonomer, som alene læser engelsk. Det ville være urimeligt at vente og forlange, at økonomer i almindelighed skulle kunne læse russisk, italiensk, spansk, hollandsk, svensk o. s. v., hvorfor en oversættelse af mere betydningsfulde afhandlinger fra disse sprog synes særdeles opportunt. Man har imidlertid udvidet opgaven til også at indbefatte oversættelser fra fransk og tysk. Erfaringen viser ganske vist, at økonomer i England og Amerika ret konsekvent har negligeret disse sprog. Men opgaven nærmer sig det uoverkommelige med en sådan udvidelse og er i tilgift den eneste sikre vej til at udelukke enhver mulighed for, at den engelsktalende verden skulle forsøge at sætte sig ind i kontinental nationaløkonomi. Men som sagt — det er sikkert en realistisk antagelse, som ligger bag.

Det er uvist, om man tænker sig lidt efter lidt at æde sig ind på de lidt ældre afhandlinger. Det her givne udvalg er taget fra de sidste års tidsskriftlitteratur, idet

dog Ragnar Frisch's artikel fra *Westergaard-festskriftet* er med. Udvalget fordeles sig iøvrigt med artikler offentliggjort i Rusland (een), Italien (een), Frankrig (to), Tyskland (een), Holland (to), Sverige (een) og Danmark (to). — I betragtning af, at skandinaviske afhandlinger må antages at spille en ikke ubetydelig rolle i kommende udvalg, synes det mærkeligt, at der ikke er kommet en skandinavisk økonom med i det nedsatte redaktionsudvalg.

Hvorom alting er, så er initiativet værdifuldt og åbner mulighed for at ikke alene den engelsktalende verden, men også vi andre begynder at følge lidt med i de andre europæiske landes bidrag til teoriens udvikling. Hvis man i almindelighed blot har i sinde at optage den løbende litteratur kunne det måske anbefales, at man ved siden af søgte at gøre den lidt ældre litteratur tilgængelig gennem en række »readings« i italiensk, russisk, skandinavisk etc. økonomisk litteratur.

P. Nørregaard Rasmussen.

A. J. Youngson Brown: The American Economy 1860-1940. George Allen & Unwin, London 1951. 208 s. Pris: 15 sh.

Den, der er fortrolig med Faulkners og Wrights værker om U.S.A.'s økonomiske udvikling, finder i Youngson Browns lille, velskrevne bog intet væsentlig nyt. Men forfatteren giver en i hovedsagen på Faulkner og Wright bygget oversigt over de økonomiske hovedudviklingslinier, og denne er både frisk og inciterende. Som et af bogens mere selvstændige afsnit kan fremhæves behandlingen af Homestead Act af 1862, idet denne lov, hvorved enhver kolonisator frit fik stillet til disposition ca. 65 ha jord, i almindelighed er blevet opfattet som en af de væsentligste stimulanter for immigrationen. Ifølge forfatteren forfejlede den hermed indledte jordpolitik imidlertid ganske sit mål som følge af administrationens ukendskab til forholdene i vest. Den så kaldte »frontier thesis«, som har spillet en stor rolle i amerikansk litteratur og tankegang, affærdiges tørt